

**HOTĂRÂREA NR. 329
din 10.06.2019**

Dosar nr.: 802/2018

Petiția nr.: 7547/11.12.2018

Petent:

Reclamați:

Obiect: campanie de denigrare, îndreptată împotriva FDGR și a minorității germane

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamaților

2.

3.

4.

5.

6.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

7. Petentul susține că în data 31.10.2018 pe postul România Tv, în cadrul emisiunii "România la raport", moderată de către..., a avut loc o campanie de denigrare vehementă a FDGR, organizație care îi reprezintă pe cetățenii români de etnie germană în plan politic și cultural. Conținutul emisiunii în integralitatea ei a fost unul tendențios și calomniator, fiind prezentate stări de fapt și de drept pe deplin străine de realitate.

III. Procedura de citare

8. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților .

9. Părțile au fost citate pentru data de 22.01.2019 la sediul CNCD.

10. La termen s-au prezentat părțile.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

11. Petentul susține că în data 31.10.2018 pe postul România Tv, în cadrul emisiunii “România la raport”, moderată de către....., a avut loc o campanie de denigrare vehementă a FDGR, organizație care îi reprezintă pe cetățenii români de etnie germană în plan politic și cultural. Conținutul emisiunii în integralitatea ei a fost unul tendențios și calomniator, fiind prezentate stări de fapt și de drept pe deplin străine de realitate.

După introducerea realizatoarei este redat un film scurt în cuprinsul căruia FDGR este prezentat ca fiind continuatorul organizației naziste Grupul Etnic German. Se mai face vorbire despre o sentință definitivă a Statului de drept ca de un act de negare a Convenției de armistițiu din 12 septembrie 1944 și a Constituției României, respectiv “o revizuire drastică a istoriei” și nu în ultimul rând de zeci de clădiri din centrul Sibiului obținute de către FDGR și valorând sute de milioane de euro.

12. În cuprinsul filmului este inserat și un interviu cu, care arată că FDGR reprezintă activitatea organizației naziste.

Textul descris pe scurt era citit în timp ce pe ecran se derulau în paralel imagini ale unor trupe naziste, imagini ale svasticii sau ale lui Hitler, pe a doua jumătate a ecranului fiind prezentată Sentința nr. 2790/2007 a Judecătoriei Sibiu la care invitații făceau referire, sentință pe care curgea un lichid roșu, sugerând evident sângele.

După această prezentare, realizatoarea emisiunii face vorbire de “mai multe clădiri retrocedate”, “o retrocedare enormă a patrimoniului Grupului Etnic German”, iar invitatul Golban vorbește despre “o mare nedreptate”, FDGR este în opinia sa “succesorul cultural al GEG”, valoare imobilelor fiind de sute de milioane de euro.

Pentrutoate informațiile prezentate arată că problema retrocedărilor este o hazna “mult mai adâncă și puturoasă decât pare la prima vedere”.

....., care a intervenit telefonic vorbește de un prejudiciu de 18 mld. de euro, și artă că prin retrocedările către FDGR, România a încălcat un tratat internațional și propria Constituție, denușește FDGR în mod explicit organizație nazistă, care a recuperat bunuri, spre deosebire de Mișcarea legionară, care nu a recuperat nimic.

Susținerile reclamațiilor

Domnul

13. Domnulsusține că secvența în care apare este filmată în august 2014, în urmă cu 4 ani și jumătate și nu mai ține minte cu exactitate contextul afirmației. Nici măcar pe internet nu se mai găsește filmul. Astfel, în condițiile date, reclamatul consideră că este lipsit de dreptul la apărare, deoarece nu poate prezenta explicații și argument la o afirmație făcută cu mult timp în urmă.

În ceea ce privește succesiunea Forumul Democrat al Germanilor din Sibiu după organizația hitleristă Grupul Etnic German, reclamatul arată că instanța de judecată a

soluționat cererea conform cerinței organizației, exact cu aceleași cuvinte “constat calitatea de succesori în drepturi a reclamatului față de Grupul Etnic German”, și astfel Forumul Democrat al Germanilor din Sibiu a devenit oficial succesor al unei organizații naziste, recunoscută ca atare de toată lumea.

Domnul

14. Domnul susține că obiectul discuției în cadrul emisiunii din 31.10.2018, în care a participat ca invitat, a fost reprezentat de ordonanța de clasare pronunțată de procurorul..., în dosarul având ca obiect imobile retrocedate din Sibiu, în perioada în care dl Iohanis era primar.

Intervenția acestuia la întrebarea moderatoarei “*Domnule poate fi acesta un soi de călcâi al lui Ahile pentru președintele în funcție, de a simți dl, să pună în dosarul dânsului de candidat o rezoluție de clasare a unui subaltern al domniei sale, întâmplător având același nume?*”, intervenție ce a început la min. 19.29 și a constat în precizarea că “nu-l interesează viitorul președintelui în funcție și nici cariera dlui ci problema retrocedărilor, vizavi de principiul nobil pe care l-au avut legile special reparatorii la bază”.

De asemenea, reclamatul susține că intenția petentului de a da conotație cu privire la discriminarea pe motive etnice îi încalcă grav dreptul la exprimare și opinie.

Domnul

15. Reclamatul susține că nu face decât să susțină același lucru pe care-l susține însuși Forumul Democrat al Germanilor din România, care a solicitat constatarea calității de SUCCESOR în toate drepturile Grupului Etnic German.

Reclamatul susține faptul că FDGR are o structură formată din organizații locale, județene și regionale, prin care participă activ la viața politică a țării. Conform art. 6 din statutul organizației, aceasta, “este succesorul de drept al tuturor instituțiilor și organizațiilor ale minorităților germane, care au fost desființate prin constrângere”. Această calitate de succesor a fost însușită prin Act adițional abia în anul 2006, prevederea neregăsindu-se în prima variantă de statut. În anul 2007, s-a constituit, pe rolul Judecătoriei Sibiu, dosarul nr. 1672/306/2007, având ca obiect cererea Forumului Democrat al Germanilor din Sibiu, îndreptată împotriva Municipiului Sibiu prin care s-a cerut constatarea “calității de succesor în drepturi al organizației față de Grupul Etnic German. Conform Sentinței Civile nr. 2790 din data de 28.05.2007 pronunțată de Judecătoria Sibiu, Forumului Democrat al Germanilor din Sibiu i-a fost recunoscută calitatea de succesor în drepturi al Grupului Etnic German, organizație de orientare fascistă ce a fost dizolvată, în mod legal prin Decretul-lege nr. 485/1944, deoarece era o organizație hitleristă, interzisă prin acte internaționale”.

Reclamatul arată că însuși Ministerul Public, prin Parchetul de pe lângă Tribunalul Sibiu, a formulat cerere de revizuire împotriva Sentinței de mai sus, în motivarea căreia s-a susținut faptul că Statul Român nu a fost apărut în cursul judecării cauzei, dar și că FDGR nu ar putea fi declarat continuatorul unei organizații pro-hitleriste de tip fascist,

desființată în mod legal, fără a se încălca actele normative menționate mai sus și aflate în prezent în vigoare.

Cererea de revizuire a fost respinsă ca urmare a admiterii excepției tardivității, excepție invocată chiar de către FDGR, dar și de către Municipiul Sibiu.

Deși în cuprinsul sesizării, FDGR susține o pretinsă diferențiere a calității sale de succesori în drepturi al organizației fasciste GEG (astfel cum a fost constatată și de către instanța de judecată), reclamatul apreciază că o astfel de diferențiere nu se regăsește nici în cererea FDGR formulată în fața Judecătorei Sibiu (anexată), dar nici în sentința instanței de judecată.

Având în vedere cele de mai sus, reclamatul susține că nu se poate reține incidența art. 15 din OG nr. 137/2000 republicată, iar în calitate de jurnalist, nu face altceva decât să afirme o situație de fapt constatată de către instanța de judecată din România, la cererea expresă a însăși a petentului, ori să reia din declarațiile Ministrului de finanțe.

Doamna

16. Pe cale de excepție, reclamata invocă excepția necompetenței materiale a CNCD, arătând că, în conformitate cu prevederile Legii 504/2002 a audiovizualului și a Deciziei nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, respectarea principiului nediscriminării de către furnizorii de servicii media și realizatorii de emisiuni, în realizarea programelor de știri și dezbateri, precum și în difuzarea de programe este garantat, în mod particular, în domeniul audiovizualului de către CNA.

Pe fondul plângerii, reclamata susține că nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Afirmările „multe clădiri retrocedate” și o „retrocedare enormă a patrimoniului Grupului Etnic German” trebuie analizate contextual raportat la întreg. Astfel, reclamata susține că dezbaterile au început de la ordonanța de clasare dată de procurorulpublicată de Luju.ro, cu privire la plângerea penală formulată de jurnalistul, prin intermediul căreia a atras atenția cu privire la ilegalitatea, din punctul său de vedere (aspect precizat în direct pe post), a retrocedărilor care au ajuns în patrimoniul FDGR printr-o sentință judecătorească rămasă definitivă, pronunțată de o instanță din Sibiu. În continuare, reclamata susține că referindu-se la patrimonial retrocedat, a prezentat un material video ce a avut la bază o anchetă jurnalistică, referitor la clădirile care au ajuns de la o grupare nazistă GEG la o „ulterioară formațiune politică democratic post decembristă din România, numită FDGR și condusă până la un punct de dl Iohannis în perioada în care era primar al municipiului Sibiu”.

Prin urmare, reclamata susține că nu s-a referit la FDGR ca fiind o organizație nazistă, ci a prezentat-o ca fiind o formațiune politică post decembristă din România. După difuzarea materialului video, reclamata susține că a afirmat că prin plângerea penală făcută de dl, plângere clasată, au fost sesizate anumite abuzuri apropos de multe clădiri retrocedate atât în centrul Sibiului, cât și în alte orașe mari, unde înainte de cel de-al doilea război mondial au locuit sașii.

De asemenea, reclamata invocă libertatea de exprimare, drept recunoscut de Constituția României și multe alte acte normative internaționale.

Domnul

17. Pe cale de excepție, reclamatul invocă excepția necompetenței CNCD, competența revenind organelor de cercetare penală.

Pe fond, reclamatul susține că la o lecturare atentă a transcripului se va observa, fără niciun dubiu, că dezbaterile jurnalistice, în cadrul cărora a avut loc intervenția telefonică, nu a avut drept scop o campanie de denigrare a Organizației petiționare și a membrilor acesteia și comunității germane, ci a dorit să aducă lămuriri juridice în privința suspiciunilor ridicate de-a lungul anilor de către diverși istorici, oameni politici, demnitari și jurnaliști cu privire la (i) legalitatea retrocedărilor operate de către justiție în favoarea petentului.

Subiectul retrocedărilor de care a beneficiat FDGR în calitate de succesor în drepturi al organizației naziste Grupul Etnic German a fost dezbătut în mass media anterior, dar și ulterior emisiunii "România la raport" difuzată în data de 31.10.2018.

Reclamatul susține că intervenția sa a avut la bază doar sublinierea concretă și exclusivă a unor documente oficiale în baza cărora s-a efectuat retrocedarea patrimoniului GEG către FDGR, discuția pornind de la o serie de informații bazate pe documente publice și hotărârea instanței de judecată, conform căreia FDGR este succesorul de drept al GEG.

V. Motive de fapt și de drept

18. Pe cale de excepție, Colegiul director urmează să analizeze excepția de necompetență, invocată de reclamații. Astfel, Colegiul director respinge excepția pe considerentul că, potrivit Deciziei nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, respectarea principiului nediscriminării de către **furnizorii de servicii media și realizatorii de emisiuni**, în realizarea programelor de știri și debateri, precum și în difuzarea de programe este garantat, în mod particular, în domeniul audiovizualului de către CAN, iar în prezenta speță reclamații nu sunt furnizorul de servicii media (postul Tv) și nici realizatorul emisiunii ci moderatorul și invitații acestuia.

Astfel, potrivit art.16 din OG nr. 137/2000 republicată Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, denumit în continuare Consiliul, este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte.

De asemenea, art. 19 din același act normative stipulează atribuțiile Consiliului, respectiv **investighează, constată și sancționează faptele de discriminare.**

19. În fapt, Colegiul director reține acțiunile și afirmațiile făcute de reclamații într-o emisiune televizată la o oră de maximă audiență. Astfel, în data 31.10.2018 pe postul Tv

România Tv, în cadrul emisiunii “România la raport”, moderată de către, a avut loc o campanie de denigrare vehementă a FDGR, organizație care îi reprezintă pe cetățenii români de etnie germană în plan politic și cultural. Conținutul emisiunii în integralitatea ei a fost unul tendențios și calomniator, fiind prezentate stări de fapt și de drept pe deplin străine de realitate.

20. În drept, în soluționarea prezentei petiții apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;
- art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;
- art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

21. Libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică. (CEDO, *Lingens c. Austriei*, nr. 9815/82, hotărârea din 08.07.1986).

Libertatea de exprimare nu este însă un drept absolut și comportă limitări în situații expres prevăzute de lege. În acest sens, este relevantă practica Curții Europene a Drepturilor Omului de la Strasbourg în aplicarea art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită de o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoii imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, *Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole*, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.) Protecția

demnității umane este una dintre valorile protejate în raport cu libertatea de exprimare. Libertatea de exprimare este susținută până la limita în care încalcă un alt drept fundamental într-o măsură atât de gravă, încât dreptul la libertate de exprimare devine secundar. Libertatea de exprimare acoperă și declarațiile jignitoare până la momentul la care acestea nu conduc la incitare violentă (Surek și Ozdemri vs. Turcia, Karatas vs. Turcia, Oberschlick-Austria și Nilse – Johnsen vs. Norvegia – CEDO).

22. Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportat la declarațiile reclamațiilor obiect al prezentei petiții. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și în consecință se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

23. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- **să urmărească un scop legitim,**
- **să fie necesară într-o societate democratică și**
- **să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Prima cerință, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciam că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane.

24. Protecția demnității unei persoane aparținând unei anumite categorii constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională,
- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate

împotriva unui grup de persoane, legat de sexul acestora – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

Nu cape îndoială că informația difuzată capătă un **caracter public atâta timp cât se face în cadrul unei emisiuni în direct difuzată la o ora de maximă audiență.**

25. Din analiza afirmațiilor făcute de reclamați, Colegiul director constată că fapta are caracter de propagandă naționalistă și vizează atingerea demnității persoanelor de etnie germană.

Colegiul director nu dorește să oprească ori să împiedice presa de la a difuza subiecte de importanță și interes public către populație, însă modul în care o face nu trebuie să lezeze demnitatea umană. Mai mult, nu trebuie să instige populația la ură ori acte de discriminare. Or, din moment ce pe ecran se derulau în paralel imagini ale unor trupe naziste, imagini ale svasticii sau ale lui Hitler, pe adouă jumătate a ecranului era prezentată Sentința nr. 2790/2007 a Judecătoria Sibiu la care invitații făceau referire, sentință pe care curgea un lichid roșu, sugerând evident sângele, fapta nu se mai încadrează în limitele libertății de exprimare, în general, și, în special, a presei. Este mai mult decât evident că modul în care reclamații aleg să prezinte și să dezbată subiectul retrocedărilor este ostil.

Afirmațiile reclamaților au un impact foarte mare la public în momentul în care pe ecranul tv –lui este difuzat un film în care este inserat și un interviu cucare arată că FDGR reprezintă activitatea organizației naziste.

După această prezentare, realizatoarea emisiunii ...face vorbire de “mai multe clădiri retrocedate”, “o retrocedare enormă a patrimoniului Grupului Etnic German”, iar invitații continuă în aceeași notă. ...vorbește despre “o mare nedreptate”, FDGR este în opinia sa “succesorul cultural al GEG”, valoare imobilelor fiind de sute de milioane de euro.

Pentrutoate informațiile prezentate arată că problema retrocedărilor este o hagna ”mult mai adâncă și puturoasă decât pare la prima vedere”.

...., care a intervenit telefonic vorbește de un prejudiciu de 18 mld. de euro, și artă că prin retrocedările către FDGR, România a încălcat un tratat internațional și propria Constituție.

Colegiul director consideră că presa joacă un rol esențial într-o societate democratică, însă, exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități, astfel încât în mod obligatoriu trebuie evitate afirmațiile care offensează și care nu contribuie la o dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane.

Astfel, Colegiul nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză s-a depășit sfera caracterului informativ care prezintă interes pentru opinia publică aducând atingeri demnității etnicilor germani.

Conținutul afirmațiilor a condus la crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare la adresa organizației reprezentative a minorității germane, Forumul Democrat al

Germanilor din România , potrivit art. 15 din O.G. 137/2000.

Prin urmare, faptele sesizate **depășesc limitele libertății de exprimare, constituie fapte de discriminare, se impune constatarea unei contravenții și aplicarea unei sancțiuni contravenționale ca instrument juridic.** (a se vedea și jurisprudența CNCD Hotărârea nr. 211/29.04.2015, Hotărârea nr. 104/07.03.2018) **și aplicarea unei sancțiuni contravenționale ca instrument juridic.**

Pentru considerentele de mai sus, Colegiul director, cu unanimitate de **voturi pentru**, decide următoarele:

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000, republicată, declarațiile nu se încadrează în limitele libertății de exprimare prevăzute de art.2 alin.(8) din același act normativ

2. Sancționarea reclamațiilor potrivit art.2 alin.11 și art. 26 alin.1 din O.G. Nr. 137/2000 coroborat cu art. 8 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare după cum urmează:

.....cu amendă contravențională în cunsum de 2000 lei

.....cu amendă contravențională în cunsum de 2000 lei

....., cu amendă contravențională în cunsum de 2000 lei

.....cu amendă contravențională în cunsum de 2000 lei

3. O copie a hotărârii se va transmite părților:

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda contravențională se va plăti la Direcția de Impozite și Taxe a Sectorului 4 și a Sectorului 3 București, respectiv a Municipiului Sibiu, conform Ordonanței nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar).

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU TATIANA VERONICA

Data redactării: 27.06.2019

Redactat și motivat: Asztalos Csaba Ferenc
Angelica Paraschiv Gergely

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

